

Вивчення української мови та культури

**для українських дітей та підлітків,
які потребують захисту**

Ідеї та вказівки для шкіл

1. НАВЧАЛЬНА ПРОПОЗИЦІЯ «ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА КУЛЬТУРИ» ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ ДІТЕЙ ТА ПІДЛІТКІВ, ЯКІ ПОТРЕБУЮТЬ ЗАХИСТУ

Головні ідеї

У ці дні до гессенських шкіл приймають усе більше українських дітей та підлітків, які разом зі своїми сім'ями були змушені тікати від війни. Лише у період часу між серединою лютого та кінцем квітня кількість таких випадків вже перевила 7000. Наразі ще невідомо, чи зможуть вони повернутися до України, та, якщо так, – то коли.

Тому зусилля у сфері шкіл слід сконцентрувати на двох можливостях: по-перше, з точки зору вдалої інтеграції ученицям та учням слід надати можливість у рамках загальноосвітньої шкільної концепції сприяння вивченню мови у федеральній землі Гессен спілкуватися у цій країні німецькою мовою та приймати активну участь у звичайному учбовому процесі, а також, у разі довготривалого перебування у Німеччині, успішно отримати шкільну освіту. З іншого боку, на підставі нещодавно прийнятої Директиви ЄС «Про масовий приплив біженців» буде створена додаткова добровільна пропозиція для вивчення української мови та культури, і таким чином буде збудований міст для повернення в Україну.

Зі звичайної точки зору добровільну пропозицію «Вивчення української мови та культури» не можна прирівняти до курсу навчання мові тієї країни, з якої походять учні, оскільки за проведення таких курсів у федеральній землі Гессен відповідає майже завжди саме та країна, з якої походять учні. Відповідальність за створену нову пропозицію покладена на уряд федеральної землі Гессен. Цей курс буде викладатися українською мовою україномовними викладачами, які будуть працевлаштовані урядом федеральної землі Гессен. У залежності від обставин у відповідній групі школярів, у рамках цих курсів будуть розглядати теми з різних дисциплін. З цією метою з дотриманням правових положень до навчального

процесу можна залучати також і наявні оцифровані в Україні підручники, на які буде зроблене посилання у розділі 5, зазвичай учениці та учні вже знайомі з цими підручниками ще з навчального процесу в українських школах.

Поряд з участю в обов'язкових заходах по сприянню інтенсивному вивченню німецької мови у рамках загальноосвітньої шкільної концепції сприяння вивченню німецької мови з можливою частковою інтеграцією у формі навчання згідно зі звичайним учбовим планом, ця навчальна пропозиція пропонує ученицям та учням додаткову добровільну пропозицію. У залежності від кадрових та фактичних передумов, а також від ситуації з приміщеннями, ці курси охоплюють зазвичай чотири учбові години на тиждень.

Крім того, ця пропозиція може стати свого роду «анкером» для матерів та батьків, що потребують захисту, які наодинці приїхали зі своїми дітьми до федеральної землі Гессен. Завдяки контакту зі школою вони отримають змогу для спілкування з іншими українськими матерями та батьками, і таким чином у них з'явиться можливість отримати відповіді на невідкладні запитання.

Тривалість цієї пропозиції орієнтується на подальший розвиток подій в Україні та на перспективу швидкого повернення на Батьківщину, до якого прагнуть ці люди, що потребують захисту.

2. МЕТА ТА НАРАТИВ ЦІЄЇ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОПОЗИЦІЇ

2.1 Цільова установка

Добровільна пропозиція «Вивчення української мови та культури» має охоплювати та поглиблювати теми різних шкільних дисциплін і таким чином збудувати «міст» до шкільної освіти, яку вони отримали дотепер. Ці навчальні години з викладачами, які розмовляють українською мовою та у багатьох випадках самі змушені шукати захист у цій країні, нададуть цим ученицям та учням з їхнім різноманітним досвідом втечі відчуття безпеки та додаткову підтримку поза обов'язковим навчанням у рамках заходів по сприянню інтенсивному вивченню німецької мови.

Молодші діти отримають змогу вивчити кирилицю або ж закріпити вже отримані навички, та тренуватися читати і писати українською мовою, щоб у разі можливого повернення на Батьківщину вони змогли скористатися цими навичками в українських школах. Учениці та учні старшого віку отримають змогу для подальшого поглиблення своїх мовних та фахових навичок рідною мовою, щоби пізніше вони змогли успішно повернутися в українську систему освіти.

Добровільна пропозиція орієнтується на особисті та фактичні передумови, а також на ситуацію з приміщеннями у відповідній школі, і перші кроки будуть здійснюватися поступово. Наративне наповнення навчальних годин треба буде дуже гнучко орієнтувати на вік, вже отриману попередню освіту та на відповідні

потреби дітей та підлітків, які шукають захисту. Тому далі будуть сформульовані лише принципові наративи, які нададуть свободу дій для втілення в життя цієї навчальної пропозиції.

Розвиток подій у ті тижні, які минули з початку війни в Україні, з усіма наслідками для українського населення а також для країн, які приймають людей, що потребують захисту, відзначений такою динамікою, яка ставить великі виклики також і перед освітньою системою у нашій країні. З урахуванням цього добровільна пропозиція по вивченню української мови та культури разом із загальноосвітньою шкільною концепцією сприяння вивченню книжної німецької мови, яка базується на багаторічному досвіді та яка добре зарекомендувала себе під час хвиль біженців, створює у федеральній землі Гессен спробу запропонувати додаткову підтримку українським дітям та підліткам.

Зазвичай, створений протягом дуже короткого періоду часу навчальний формат не буде одразу ідеально працювати повсюди та завжди. Але він стане допомогою для людей, які потребують захисту, щоб вони отримали змогу краще впоратися зі своєю життєвою ситуацією. У наступні тижні першим кроком стане накопичення першого досвіду. Отримані таким чином знання треба буде використовувати для подальшої покрокової оптимізації цієї навчальної пропозиції, і це буде робитися доти, доки це буде вважатися за доцільне у цій країні.

2.2 Наративи та дидактичні міркування

Усі наведені далі тематичні розділи та приклади під час їх втілення в життя залежать від того, які професійні передумови матимуть відповідні викладачі, як будуть скомпоновані навчальні групи з урахуванням віку школярів, та на якому рівні знань знаходяться учениці та учні.

Крім того, робота у групах та пропозиція з внутрішньою диференціацією створюють можливість більш цілеспрямовано враховувати спеціальні потреби та попередній шкільний досвід дітей та підлітків.

При обранні методу для викладання відповідної теми викладач буде враховувати те, до якої вікової групи належать школярі: діти молодших класів, або ж учениці та учні, які отримують базову загальну середню освіту. Так, наприклад, у тематичному розділі «Українська мова та культура» буде запропоновано обговорити якийсь вірш. Для дітей молодшого шкільного віку буде обраний один вірш, пояснений його зміст та, можливо, вірш буде вивчений напам'ять, до цього, можливо, дітям запропонують щось намалювати та самостійно написати простого вірша з подібною структурою. У залежності від віку учнів, які отримують базову загальну середню освіту, на уроці буде обговорений такий вірш, зміст якого зрозуміти не так просто, школярам будуть надані можливості для інтерпретації змісту та, наприклад, з'ясований віршовий розмір цього твору.

При розгляді географічних тем діти молодших класів, наприклад, з задоволенням розглядатимуть країни та міста на географічній карті або ж зможуть у спрощеній

формі поговорити про ландшафти в Україні та в Німеччині, а також про значення первісних лісів для нашого клімату. Учні, що отримують базову загальну середню освіту, у залежності від року навчання, можуть розглянути такі теми, як кліматичні зони, їх рослинність та наслідки зміни клімату, і це буде зроблено з відповідним заглибленням у ці теми.

Наведені перед цим показові приклади за їх принципом можна застосувати також і з іншими навчальними темами.

Вказівки для навчальної роботи, що наведені далі, не претендують на те, щоб їх можна було б назвати різносторонньою навчальною програмою з усіма її вимогами, ця інформація – це лише ідеї для здійснення перших кроків у навчальному процесі у рамках пропозиції про вивчення української мови та культури для українських дітей та підлітків, які потребують захисту.

Вказівки та допомогу для багатьох наративів, орієнтованих на шкільні предмети з точки зору навчання в українських школах, можна знайти також і в українських підручниках, на які буде зроблене посилання у розділі 5.

Тема: стати учасниками навчального процесу у гессенських школах

Перші навчальні години цієї навчальної пропозиції мають надати можливість для зустрічі з новим викладачем, а також для знайомства українських дітей та підлітків між собою. Зазвичай кожен з них має свою особисту історію, яка часто пов'язана з важкими переживаннями.

Як це вже було описано вище, разом з учнями початкових класів та з підлітками, що отримують базову загальну середню освіту, вчителі будуть обговорювати цю тему з урахуванням віку школярів.

Для цієї першої фази навчального процесу можуть виявитися корисними наступні запитання:

- Хто де живе, у кого та з якими членами родини?
- Що є новим у сьогоднішньому повсякденному житті, і чого ще не знали діти та підлітки до цього часу?
- Що необхідно дітям та підліткам, щоб зрозуміти та пристосуватися до нових умов життя у федеральній землі Гессен?
- Як виглядає повсякденне шкільне життя у новій гессенській школі у порівнянні з українською школою, яку школярі відвідували до цього?
- Чим відрізняється українська шкільна система від гессенської? Чи є якісь принципові розбіжності, які саме? Що дуже схоже?
- Яку структуру має нове повсякденне шкільне життя? Чи існує потреба в отриманні інформації, та де можна отримати додаткову інформацію?
- Де можна знайти пропозиції для проведення вільного часу (наприклад, спортивні товариства, музичні школи чи школи мистецтва)? Яким чином можна ними скористатися?

Стосовно того чи іншого питання викладачу самому ще треба буде звернутися за додатковою інформацією до своїх колежанок та колег у школі, або ж знайти відповіді на такі запитання у рамках навчального процесу разом з ученицями та учнями, щоб познайомитися з оточенням школи.

У разі необхідності україномовний викладацький персонал може отримати підтримку з боку педагогів-консультантів, соціальних працівників та працівниць, які працюють у школах, та з боку фахівців у галузі шкільної психології (див. розділ 5.5) у відповідній державній установі з питань освіти.

Тема: українська мова та культура

Підтримка та робота з українською мовою а також з рідною культурою надають дітям та підліткам, які потребують захисту, зв'язок із добре знайомим та звичним, та одночасно відкривають для них спрямовані на майбутнє перспективи повернення на Батьківщину. У рамках даної навчальної пропозиції цій тематиці слід приділити особливу увагу та доволі багато часу. Саме робота з мовою та культурою певної країни найкращим чином здатна підтримувати зв'язок з Батьківщиною та запобігти побоюванню України того, що після повернення діти та підлітки можливо будуть вже не в змозі без проблем відновити своє навчання в українській шкільній системі.

Наступні теми слід відповідним чином адаптувати з точки зору їх обсягу та комплексності з урахуванням вимог відповідної групи школярів, будь то ще початкова чи вже базова загальна середня освіта. На початку цієї статті вже було вказано на різні підходи при розгляді вірша. У такому ж самому ключі дітей можна, наприклад, ознайомити з байками дуже простого змісту чи розіграти байку як невеличку виставу, а ось з ученицями та учнями, які отримують базову загальну середню освіту, байки скоріше будуть проаналізовані з урахуванням їх принципової структури. Так само слід по-різному підходити до вивчення простих фактичних текстів з дітьми та складних за змістом текстів для підлітків.

Наступні приклади для роботи над текстами та з ними є ідеями для уроків:

- прочитати вголос літературні тексти українською мовою та потренувати навички читання,
- прочитати казки та байки та обговорити їх (також українські та німецькі у порівнянні, наприклад, казку «Золотий черевичок» як українську версію казки «Попелюшка»),
- декламування віршів, самостійне написання віршів,
- написання, обговорення розповідей у картинках, оформлення своєї особистої розповіді у картинках,
- креативне поводження з текстами (наприклад, створення колажів з картинками до текстів, написання продовження тексту, написання альтернативного фіналу тексту),
- читання та аналіз фактичних текстів,

- у навчальних групах з помітними успіхами треба порівняти українські та німецькі тексти,
- принципово: використовувати різні текстові формати з різними важливими аспектами у якості відправної точки для подальшої письмової та усної роботи.

Тема: географія та країнознавство

У цьому тематичному комплексі викладач за допомогою різних підходів знайде можливості для того, щоб на базі вже вивчених навчальних матеріалів розпочати викладання нових матеріалів. Також і з цією тематикою та з таким підходом до розгляду певної теми треба буде приділити увагу тому, щоб з'ясувати до якої вікової групи належить ця конкретна група школярів (початкова освіта, чи базова загальна середня освіта) та у якій мірі можна порекомендувати диференціацію дітей у невеликі групи.

Ця тематика надає можливість для розуміння географічного розташування України та Німеччини, для ознайомлення з особистим найближчим оточенням, та для опису особливостей відповідних українських регіонів, у яких народилися школярі, у порівнянні з сьогочасним місцем перебування у федеральній землі Гессен.

Наведені далі ідеї – це приклади деяких тем, які можна було б розглянути у навчальному процесі:

- знати, вміти знаходити розбіжності, та описувати топографічні особливості в Україні, у Німеччині, у Європі та в усьому світі, у тому числі робота з контурними картами для внесення туди географічних назв та понять,
- географічні феномени, наприклад, кліматичні зони, часові пояси, корисні копалини, питання охорони навколишнього середовища і тощо – кожного разу треба розпочинати із вже отриманих знань учениць та учнів, які відвідують цей курс,
- орієнтація у своєму особистому сьогочасному оточенні у федеральній землі Гессен (місце проживання, столиця федеральної землі, низькі гірські масиви, великі річки і т.п.), – можливості спільних навчальних екскурсій для поглиблення,
- святкові дні в Україні та у Німеччині, їх значення (наприклад, православна Пасха в Україні – Пасха у Німеччині), обговорення традицій.

Тема: музика та мистецтво

Саме музичний розділ здатний поруч із наданням дітям нових знань у значній мірі допомогти дітям та підліткам за допомогою практичних занять принаймні тимчасово забути драматичні події з їхнього життя.

Наступні приклади, які також і тут необхідно відповідним чином адаптувати до віку учениць та учнів (початкова освіта, чи базова загальна середня освіта), можна поширювати різноманітним чином:

- співати українські пісні,
- танцювати народні українські танці, – при цьому поговорити про типовий національний одяг в Україні,
- знайомство з музичними інструментами, організація прослуховування індивідуального виконання учениць та учнів, спільне виконання музики і тощо,
- слухання сучасних музичних творів (у тому числі і популярної музики) а також творів з минулих часів, обговорення вражень від почутого,
- малювання під музику,
- втілення у життя спільних мистецьких проектів у групі, з орієнтацією на певну тему,
- робота із природними матеріалами,
- спільні екскурсії до музеїв та виставок.

Тема: математика, природничі науки, іноземні мови

Зрозуміло, що головна увага у цьому тематичному розділі буде приділятися повторенню та закріпленню вивчених ще в Україні матеріалів. Те, які саме теми тут можуть бути розглянуті, буде залежати від професійних можливостей викладача, який буде вести цей курс.

Крім того, також і у цьому робочому розділі певну роль грають попередній досвід та вік учениць та учнів, тому тут ми не наводимо жодних докладних прикладів. Лише у математиці навчальний матеріал охоплює розділи від першого розуміння чисел у початковій школі, потім арифметичні дії над дробами і аж до складних розрахункових операцій у старших класах базової загальної середньої освіти. Палітра тем у таких природничих науках, як біологія, фізика та хімія, є не менш широкою.

Значення англійської мови, як важкої іноземної мови для порозуміння у Європі та в усьому світі, можна взяти за підставу також і під час уроків, які проводяться у рамках цього проекту, разом з ученицями та учнями старшого віку повторити вже вивчений словниковий запас та граматику, за тієї умови, що відповідний викладач в змозі проводити такі заняття.

Учениць та учнів старших класів можна було б призначити експертами з окремих предметів для того, щоб вони пояснювали молодшим ученицям та учням зміст та постановку завдань, та могли допомагати їм при виконанні таких завдань.

3. ОРГАНІЗАЦІЯ

Організація додаткової та добровільної навчальної пропозиції «Українська мова та культура» здійснюється у створених окремих незмінних групах, але визначення найважливіших наративних аспектів є гнучким та залежить від того, який саме викладацький персонал в змозі вести такий курс, та у яких приміщеннях можна буде проводити цей курс.

Зазвичай група складається з принаймні чотирьох та щонайбільше дванадцяти учениць та учнів. Якщо в одній школі одночасно працює декілька навчальних пропозицій, то треба зробити диференціацію за віком чи за тим класом, який відвідували школярі до цього. Якщо це можливо та здається розумним з педагогічної точки зору, то ще одним варіантом є також і індивідуальна класифікація. Якщо буде створена лише одна група, то є сенс зробити диференціацію на маленькі групи.

Добровільна навчальна пропозиція зазвичай буде проводитися після обіду або ж у такий час, коли у школі вже не проводяться обов'язкові для відвідування уроки у рамках заходів по сприянню інтенсивному вивченню німецької мови, які пропонуються у зв'язку з завданням часткової інтеграції.

Ця пропозиція розпочне свою роботу вже зараз у початкових школах, якщо для цього вже створені кадрові та фактичні передумови і знайдені приміщення. Якщо ці умови виконані, то для учениць та учнів, які отримують базову загальну середню освіту, добровільна навчальна пропозиція розпочне свою роботу зазвичай з 1 червня 2022 р. після закінчення українського навчального року, оскільки багато старшокласниць та старшокласників користуються запропонованою їм пропозицією своєї школи для дистанційного навчання, щоб закінчити там свій навчальний рік.

Якщо наведені вище передумови, що є необхідними для добровільної навчальної пропозиції, задоволені ще не повністю, то проведення такого курсу можна розпочати у вигляді окремих кроків.

4. ПРАВОВІ ВКАЗІВКИ

За добровільну пропозицію «Вивчення української мови та культури» відповідає федеральна земля Гессен, викладати на таких курсах будуть україномовні викладачі, зараховані на посаду земельним урядом.

Незалежно від індивідуального обов'язку самотійно ознайомитися із діючими правовими положеннями, директорки та директора шкіл мають докладно проінформувати тих викладачів, які будуть працювати у рамках цього навчального курсу, та інших осіб про важливі правові положення та про діючі в школі правила, і це має статися ще перед початком їх трудової діяльності.

Правове положення: Посадова інструкція для викладачів, директорок та директорів та соціально-педагогічних працівниць та працівників від 4 листопада 2011 р. (див. вісник «Amtsblatt», стор. 870) у відповідній діючій версії

Далі буде вказано лише на деякі принципові аспекти шкільного життя.

4.1 Принципові вказівки

Для всіх українських викладачів, зарахованих на посаду земельним урядом, та для іншого навчального персоналу діє Гессенський закон про шкільну освіту (HSchG) у редакції, опублікованій 30 червня 2017 р. (див. вісник «GVBl», стор. 150), остання зміна зроблена законом від 18 березня 2021 р. (див. вісник «GVBl», стор. 166).

Тут у важливому положенні в ст. 3, ч. 1 сказано:

«Школа поважає свободу релігії, світогляду, віросповідання та сумління, а також передбачене конституцією право батьків на виховання своїх дітей, та враховує почуття та переконання інакомислячих осіб».

а також у ст. 3, ч. 7:

«Між викладачами та ученицями і учнями однієї школи існують стосунки, як між опікуном та підопічним, і ці стосунки зобов'язують викладачів з відповідальністю та з дотриманням довіри ставитися до ступеню близькості та дистанції; сексуальні контакти між викладачами та ученицями чи учнями несумісні із дорученням на надання освіти та виховання, і тому є неприпустимими. Дотримання цих принципів є обов'язковим також і для інших співробітників, які працюють у школі. Речення 1 та 2 діють також і для шкіл, які фінансуються недержавними спонсорами».

4.2 Інформація про гессенську шкільну систему

У рамках цієї добровільної навчальної пропозиції групи школярів зазвичай будуть дуже гетерогенні. Діти та підлітки були змушені раптово покинути свою школу, у якій вони навчалися дотепер, і зараз вони опинилися у невідомій їм шкільній структурі.

Особливою допомогою для дітей та підлітків та для їх матерів чи батьків буде можливість розпитати викладача про шкільну систему у федеральній землі Гессен на своїй рідній мові, і саме тому це викликатиме особливу довіру у співбесідника. Вчителям слід скористатися можливістю та самостійно ознайомитися із гессенською шкільною системою, з її видами освіти та різними можливостями отримання шкільної освіти. Крім наявного інформаційного матеріалу директорка чи директор школи охоче надасть додаткову допомогу.

Крім того, всеосяжну інформацію можна знайти у відео про гессенську шкільну систему. Шляхом вибору серед налаштувань можна включити автоматичний переклад на українську мову.

<https://kultusministerium.hessen.de/Schulsystem/Schulformen-und-Bildungsgaenge/Erklaerfilme/Erklaerfilme>

Огляд загальноосвітньої шкільної концепції сприяння вивченню мови у федеральній землі Гессен, до якої прив'язані також і українські учениці та учні, які розпочали здобувати свою шкільну освіту в іншій шкільній системі, можна прочитати у флаєрі «Успішне вивчення німецької мови», який також буде перекладений на українську мову.

https://kultusministerium.hessen.de/sites/kultusministerium.hessen.de/files/2022-03/erfolgreich_deutsch_lernen_ukrainisch.pdf

4.3 Вказівки стосовно обов'язку нагляду

Директорка чи директор школи проінформує зарахованих на посаду нових викладачів для навчальної пропозиції українською мовою про важливі місця у розпорядженні про обов'язок нагляду за ученицями та учнями, та дасть їм пояснення стосовно значення належного та сумлінного здійснення нагляду.

Тут ми посилаємося на наступні загальні принципи, описані у ст. 1, ч. 2 вище названого розпорядження:

«Особа, що здійснює нагляд, має захищати учениць та учнів від фізичних та матеріальних збитків та запобігати тому, щоб іншим особам були спричинені збитки внаслідок дій підопічних наглядача. Така особа має враховувати необхідність виховання підопічних до самостійності та адаптувати свій підхід з урахуванням віку та розвитку учениць та учнів, а також враховувати відповідну ситуацію. Вади та інвалідності учениць та учнів слід враховувати».

Правове положення: Розпорядження про обов'язок нагляду за ученицями та учнями (нім. «Aufsichtsverordnung», скорочення «AufsVO») від 11 грудня 2013 р. (див. вісник «Amtsblatt 2014», стор. 2) у відповідній діючій редакції

4.4 Вказівки стосовно домашніх завдань

Українські діти та підлітки, які потребують захисту, відвідують обов'язкові курси у рамках загальноосвітньої шкільної концепції сприяння вивченню німецької мови у Гессені, щоб якомога скоріше отримати можливість для переходу до звичайного навчального процесу. Крім добровільної навчальної пропозиції по вивченню української мови та культури слід виходити з того, що ціла низка дітей та підлітків на приватному рівні також користується дистанційними навчальними пропозиціями своїх колишніх шкіл в Україні або ж іншими дистанційними навчальними програмами на українській мові.

Тому з урахуванням обов'язку турботи про учениць та учнів, коли мова йде про домашні завдання, слід звернути особливу увагу на залежну від віку здатність витримувати навантаження. Загальновідомі правові положення формулюють це дуже прямо та зрозуміло. Діти та підлітки мають отримати досить часу для регенерації та відпочинку. Тому в школі слід з'ясувати, чи було винесене рішення шкільної конференції про принципи стосовно домашніх завдань, зокрема, у рамках добровільних навчальних заходів.

Правове положення: Розпорядження про оформлення шкільних стосунків (VOGSV) від 19 серпня 2011 р. (див. вісник «Amtsblatt», стор. 546) у відповідній діючій редакції

4.5 Вказівка на довідку про участь у цій навчальній пропозиції

Про участь учениці чи учня у добровільному навчальному заході «Вивчення української мови та культури» буде зроблений відповідний запис до табелю у розділі «Добровільні навчальні заходи». Директорка чи директор школи докладно проінформує про це.

4.6 Вказівки стосовно захисту персональних даних

Директорка чи директор школи проінструктує нових зарахованих на посаду викладачів з України також і про правові положення стосовно захисту персональних даних, які діють у школах федеральної землі Гессен. Дітям та підліткам, які потребують захисту, та їх батькам треба бути впевненими у тому, що у зовсім новому для них оточенні також і в школі з їх персональними даними будуть обходитися дуже сумлінно.

Правове положення: Розпорядження про обробку персональних даних у школах та про статистичні дослідження у школах від 4 лютого 2009 р. (див. вісник «Amtsblatt», стор. 131) у відповідній діючій редакції

5. КОРИСНІ ПОСИЛАННЯ ТА ПОДАЛЬШІ ВКАЗІВКИ

В Україні для отримання атестату зрілості передбачене навчання протягом одинадцяти шкільних років, і на це зорієнтовані відповідні підручники.

Оскільки є гостра потреба у наданні найскорішої підтримки, то уряд федеральної землі Гессен не в змозі так швидко написати свої навчальні матеріали та підручники українською мовою чи перевірити існуючі окремі українські підручники на їхню сумісність із діючими у нас стандартами, не кажучи про те, щоб адаптувати їх до наших вимог. Також і з урахуванням названих підстав, а саме: різна тривалість отримання шкільної освіти з неминучою різницею у розподілі

навчального матеріалу, ми не бачимо наразі жодної необхідності для таких кроків. Необхідно виходити з того, що підручники, якими користуються в українських школах, були перевірені державними установами.

Що стосується вказівок про авторські права та ліцензії, то тут треба відзначити, що наведені далі посилання для навчальних цілей чи онлайн-пропозиції українською мовою ведуть на офіційно заведені інтернет-сторінки Постійної конференції федеральних земель у Федеративній Республіці Німеччина (КМК) та на онлайн-платформу «Das Deutsche Schulportal» («Німецький шкільний портал») фонду ім. Роберта Боша.

5.1 Принципові вказівки

Наступну інформацію щодо медійних порталів MUNDO та SODIX з вільним доступом до них у якості центрального, спільного для усіх федеральних земель графічного інтерфейсу для адміністрування навчальних медійних засобів, ми взяли на інтернет-сторінці Постійної конференції федеральних земель у Федеративній Республіці Німеччина (КМК).

«Починаючи з навчального року 2020-2021, портал, що фінансується за кошти «DigitalPakts Schule» надає усім педагогічним фахівцям, ученицям та учням, а також особам, що мають право на виховання дитини у родині, безкоштовний доступ до перевірених на якість та на дотримання ліцензійних вимог навчальних медійних засобів із різних джерел.

SODIX – це «хребет» спільної для усіх федеральних земель інфраструктури для навчальних медійних засобів. У якості технічної вузлової точки SODIX виступає як діюча на задньому плані обмінна платформа для навчальних медійних засобів, які за замовленням 16 федеральних земель розробляються Інститутом кінозйомки та фотографії для науки та освіти (FWU), медійним інститутом федеральних земель. SODIX поєднує навчальні матеріали та освітні наративи із різних джерел (у тому числі від радіокомпаній, з відкритих ресурсів Open Educational Resources (OER) та від компаній, що пропонують навчальні медійні засоби), перевіряє та публікує описані метадані та надає їх у розпорядження третім системам, як наприклад, земельним медіатекам та порталу MUNDO через відкритий графічний інтерфейс для обміну даними».

<https://www.kmk.org/aktuelles/sodix-mundo.html>

5.2 Вказівки на українські підручники

Щоби надати людям з України, які потребують захисту, можливість для входу до освітньої системи, MUNDO зробив посилання на майже 1300 оцифрованих підручників, до яких є доступ.

<https://mundo.schule/search?search=Ukrainische%20Lehrwerke>

5.3 «Das Deutsche Schulportal» фонду ім. Роберта Боша

«Das Deutsche Schulportal» фонду ім. Роберта Боша пропонує широкий спектр інформації стосовно навчальних тем. Так там є багато вказівок і щодо актуальної ситуації з українськими дітьми та підлітками, які потребують захисту.

<https://deutsches-schulportal.de/bildungswesen/so-funktioniert-das-schulsystem-in-der-ukraine/>

5.4 Цифрова платформа «All-Ukrainian School Online»

«All-Ukrainian School Online» – це українська платформа для дистанційного навчання учениць та учнів початкових класів та 5-11 класів.

Треба виходити з того, що багато дітей та підлітків, які потребують захисту, користуються цією платформою на приватному рівні. Викладачі, які працюватимуть у рамках навчальної пропозиції «Вивчення української мови та літератури» мабуть також захочуть використовувати цю платформу для своєї підготовки. Вона спирається на діючі наразі в Україні учбові плани у їх найновішій версії. Поряд з підручниками на цій навчальній платформі є відео-лекції, тести та матеріали для самостійної роботи з 18 найголовніших предметів. Додатково там можна знайти відповідні навчальні відео та онлайн-вправи до показових годин та робочі листи.

MUNDO пропонує посилання на платформу «All-Ukrainian School Online» з пропозиціями для 1-11 класів через наступне посилання:

<https://mundo.schule/cms/links>

5.5 Інформація стосовно підтримки з боку шкільної психології

До різноманітних робочих розділів шкільної психології у державних установах з питань освіти відносяться різні пропозиції з робочого розділу «Міграція та консультації для біженців».

https://kultusministerium.hessen.de/sites/kultusministerium.hessen.de/files/2021-08/flyer_schulpsychologie_hessen_.pdf (німецькою мовою)

Флаєр на цю тему буде невдовзі опублікований також і українською мовою.